

Cymraeg mewn Ymarfer Proffesiynol 1
Welsh in Professional Practice 1
2026 - 2027

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

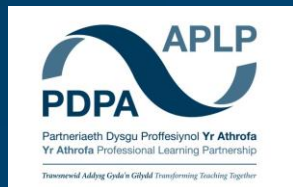
Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

BA1 - Darlith 4

Berfenwau
Verb Nouns

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Presenoldeb BA1

BA1 Attendance

Nod ac Amcanion

Aims and Objectives

- **Adolygu**
Revision
- **Ble wyt ti'n byw?**
Where do you live?
- **Berfenwau**
Verb Nouns

Mae hi'n amser cofrestru!

It's registration time!

Bore da, **b**awb!

Mae hi'n amser cofrestru!

Prynhawn da, **b**lant!

Ydy ... yma heddiw?

Is ... here today?

Yma!

Here!

Sut wyt ti heddiw?

Absennol!

Absent!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Mae hi'n amser adolygu!

It's time to revise!

Yr Wyddor	a	b	c	ch	d
dd	e	f	ff	g	ng
h	i	j	l	ll	m
n	o	p	ph	r	rh
s	t	th	u	w	y

Allwedd: **Llafariaid** *Vowels*

 Llythrennau Dwbl *Double letters*

29 llythyren

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Llafariaid clwm *Vowels: two-letter sounds*

- **ai, ae, au** *aisle*
- **aw** *cow*
- **eu, ei, ey** *say*
- **oe, oi, ou** *boy*
- **ow** *own*
- **wy** *bwyd*

Cyfarchion yn y dosbarth ...

Bore da, blant.

Bore da, bawb.

Prynhawn da,
ddosbarth.

Prynhawn da,
Flwyddyn 3.

Yn y Gymraeg mae treigladau ar ôl cyfarchiad. Rydyn ni'n dweud:

In Welsh there is a soft mutation after a greeting. We say:

Helô, blant.

Y Tabl Treiglo

Llythyren cyn treiglo <i>Original letter</i>	Treiglad Meddal <i>Soft Mutation</i>	Treiglad Trwynol <i>Nasal Mutation</i>	Treiglad Llaes <i>Aspirate Mutation</i>
p	b	mh	ph
t	d	nh	th
c	g	ngh	ch
b	f	m	
d	dd	n	
g	-	ng	
ll	l		
m	f		
rh	r		

ti / chi

Pwy wyt ti?

Pwy ydych chi?

*'ti' and 'chi'
both mean you*

ti

*'ti' is used when addressing
one person, e.g. a friend,
a relative, a learner*

chi

*'chi' is used when addressing more than one
person, e.g. a whole class, a group of learners*

*'chi' is also used when addressing a person
formally, e.g. the Head, a parent, a visitor to
school*

ti / chi

Sut wyt ti?

Sut ydych chi?

*'ti' and 'chi'
both mean you*

ti

*'ti' is used when addressing
one person, e.g. a friend,
a relative, a learner*

chi

*'chi' is used when addressing more than one
person, e.g. a whole class, a group of learners*

*'chi' is also used when addressing a person
formally, e.g. the Head, a parent, a visitor to
school*

Sut wyt ti heddiw?

Bendigedig!

Da iawn!

Gweddol

Wedi blino

Trist

Sâl

Ofnadwy

Hapus

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Sut wyt ti heddiw?

Dw i'n fendigedig!

Dw i'n dda iawn!

Dw i'n weddol.

Dw i wedi blino.

Dw i'n drist.

Dw i'n sâl.

Dw i'n ofnadwy.

Dw i'n hapus.

Ble wyt ti'n byw?

Where do you live?

Ble wyt ti'n byw?

- Pen-y-bont > Rydw i'n byw ym Mhen-y-bont.
Penant > Dw i'n byw ym Mhenant.
Tregaron > Rydw i'n byw yn Nhregaron.
Talybont > Dw i'n byw yn Nhalybont.
Caerdydd > Rydw i'n byw yng Nghaerdydd.
Caernarfon > Dw i'n byw yng Nghaernarfon.
Bangor > Rydw i'n byw ym Mangor.
Dol-y-bont > Dw i'n byw yn Nol-y-bont.
Gwynedd > Dw i'n byw yng Ngwynedd.

p	>	mh
t	>	nh
c	>	ngh
b	>	m
d	>	n
g	>	ng

'yn' + place name = Treigladd Trwynol (*Nasal Mutation*)

Y Treigladd Trwynol *The Nasal Mutation*

p	t	c	b	d	g
↓	↓	↓	↓	↓	↓
mh	nh	ngh	m	n	ng

Ble wyt ti'n byw?

Rydw i'n byw **yn** Aberystwyth.

Dw i'n byw **yn** Llantrisant.

Does DIM treigladau am fod y llefydd hyn yn dechrau gyda'r llythrennau 'A' neu 'Ll' sydd ddim yn treiglo'n drwynol.

There is no mutation here as these place names begin with the letters 'A' or 'Ll' and they do NOT take a nasal mutation.

Rydw i'n byw ym...

Powys

Rydw i'n byw yn...

Tonna

Rydw i'n byw yng...

Caerdydd

Rydw i'n byw ym...

Bangor

Rydw i'n byw yn...

Dinbych

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Rydw i'n byw yng...

Gorseinon

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Rydw i'n byw ym...

Meidrim

Rydw i'n byw yn...

Llanelli

Rydw i'n byw yn...

Rhos

Ble wyt ti'n byw?

Rydw i'n byw yn ... / Dw i'n byw yn ...

I live in ...

yn + Aberaeron

yn + Pontyberem

yn + Llanbed

yn + Caerfyrddin

yn + Tymbbl

yn + Dinbych

yn + Caergybi

Ble wyt ti'n byw?

Rydw i'n byw yn ... / Dw i'n byw yn ...

I live in ...

yn Aberaeron

ym **Mhontyberem**

yn Llanbed

yng **Ng**haerfyrddin

yn **Nh**yml

yn **Nin**bych

yng **Ng**haergybi

Ble wyt ti'n byw?

tŷ ar wahân

byngalo

tŷ teras

fflat

tŷ pêr

bwthyn

ffermdy

carafán

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Ble wyt ti'n byw?

Dw i'n byw **yngh**eredigion
mewn tŷ ar wahân.

Dw i'n byw **ym** **M**angor
mewn fflat.

RHEOL

yn = lle penodol
(*definite place*)

mewn = lle amhenodol
(*indefinite place*)

Mae hi'n amser ymarfer!

- Bore da! ydw i.
- Dw i'n
- Dw i'n byw yn ... (+ treiglâd trwynol)
- Dw i'n byw mewn ...

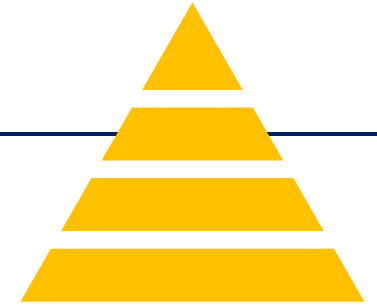

Pyramid Siarad

Talking Pyramid

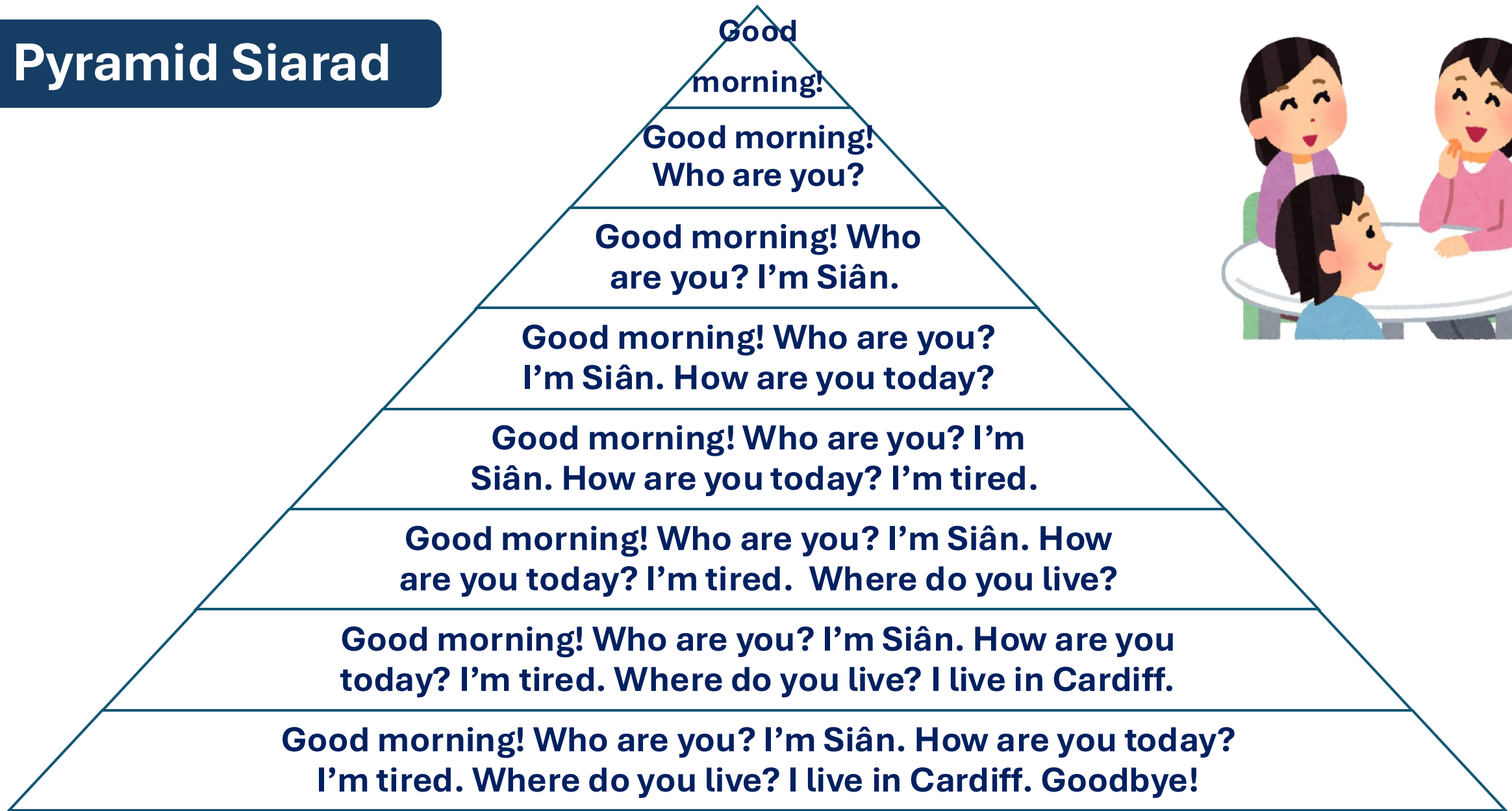
Rheolau *Rules*

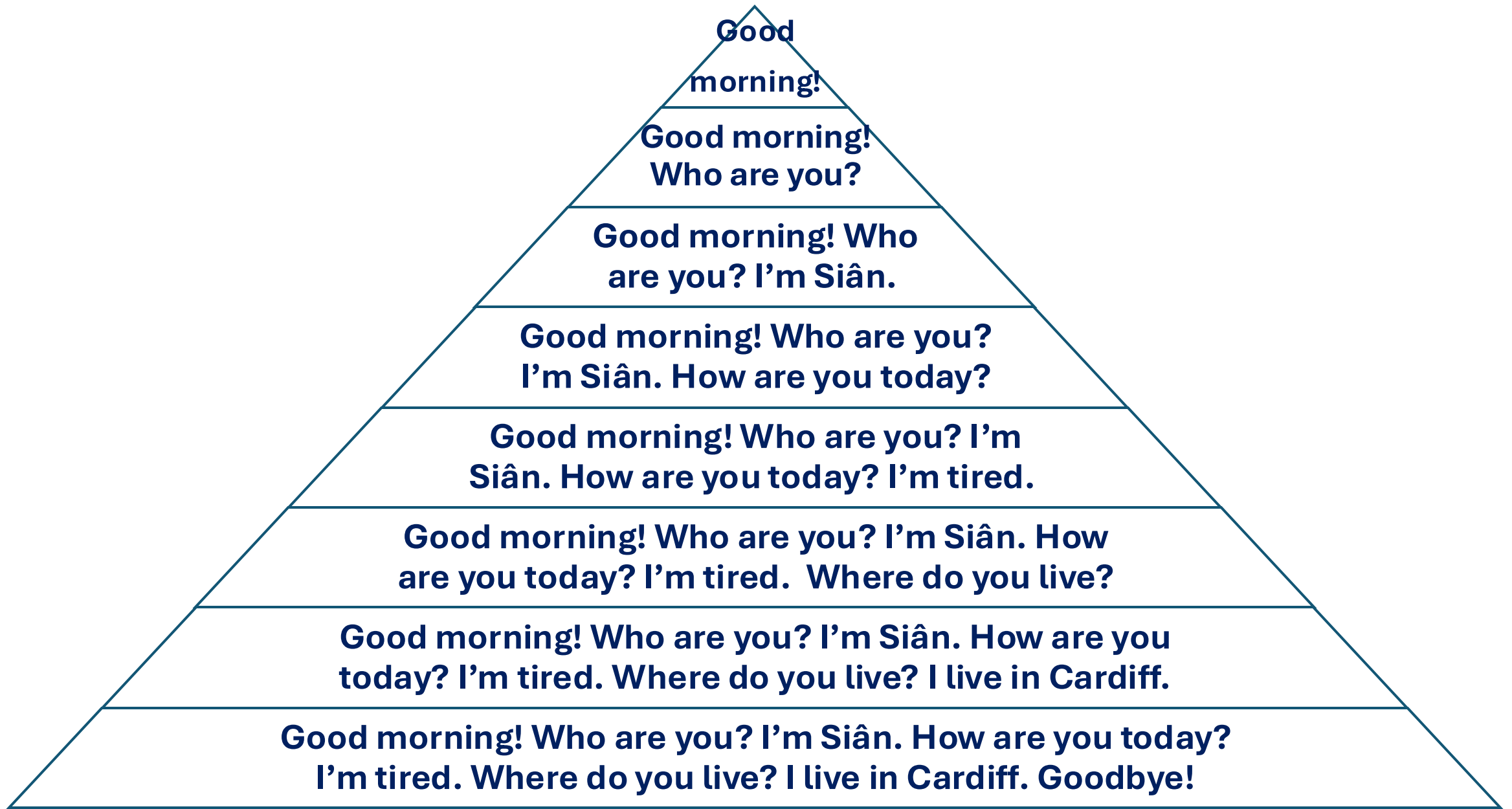

- Play in groups of 3 – **Player 1**, **Player 2** and the **Referee**.
- You must translate the sentences in the pyramid, one section a time.
- **Player 1** will start by translating the first sentence. If they translate correctly, they can move on to translate the next sentence.
- If **Player 1** says something incorrectly, the **Referee** will stop you, and **Player 2** starts from the first sentence.
- If **Player 2** says something incorrectly, the **Referee** will stop you, and **Player 1** starts from the first sentence.
- The first person to reach the last step and translate the whole pyramid correctly wins!

Pyramid Siarad

Atebion *Answers*

1. Bore da!
2. Bore da! Pwy wyt ti?
3. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i.
4. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i. Sut wyt ti heddiw?
5. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i. Sut wyt ti heddiw? Dw i wedi blino.
6. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i. Sut wyt ti heddiw? Dw i wedi blino. Ble (r)wyt ti'n byw?
7. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i. Sut wyt ti heddiw? Dw i wedi blino. Ble (r)wyt ti'n byw? Dw i'n byw yng Nghaerdydd.
8. Bore da! Pwy wyt ti? Siân dw i / ydw i. Sut wyt ti heddiw? Dw i wedi blino. Ble (r)wyt ti'n byw? Dw i'n byw yng Nghaerdydd. Hwyl fawr!

Y DYFARNWR / *THE REFEREE*

You are the referee.

You must listen to the players and check that they translate correctly!

If there is a / in the answer, you can accept either version.

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Gorchmynion Syml

Simple Commands

Beth ydy berfenwau? *What are verb-nouns?*

Yn y Gymraeg...

Berfenw = *Verb-noun (Action)*

*The basic form of the verb; the form listed in the dictionary, e.g. **eistedd** (to sit)*

Berf = *Verb (Action, Who, When)*

e.g. **Dw i'n darllen** (*I am reading*)

Darllenodd e (*He read*)

to sit

eistedd

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to stand

sefyll

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to listen

gwrandu

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to read

darllen

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to look

edrych

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to run

rhedeg

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to walk

cerdded

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to play

chwarae

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to write

ysgrifennu

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to paint

peintio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to quarrel

cweryla

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to speak

siarad

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to dance

dawnsio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to sing

canu

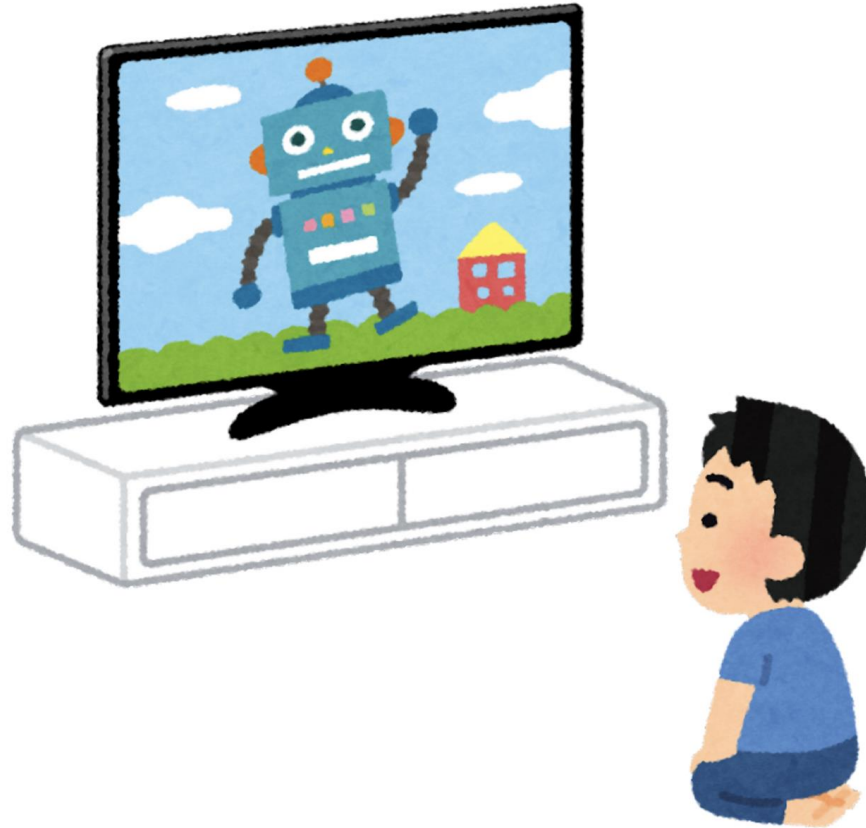

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to watch

gwylio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to open

agor

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to shout

gweiddi

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to jump

neidio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to skip

sgipio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to throw

taflu

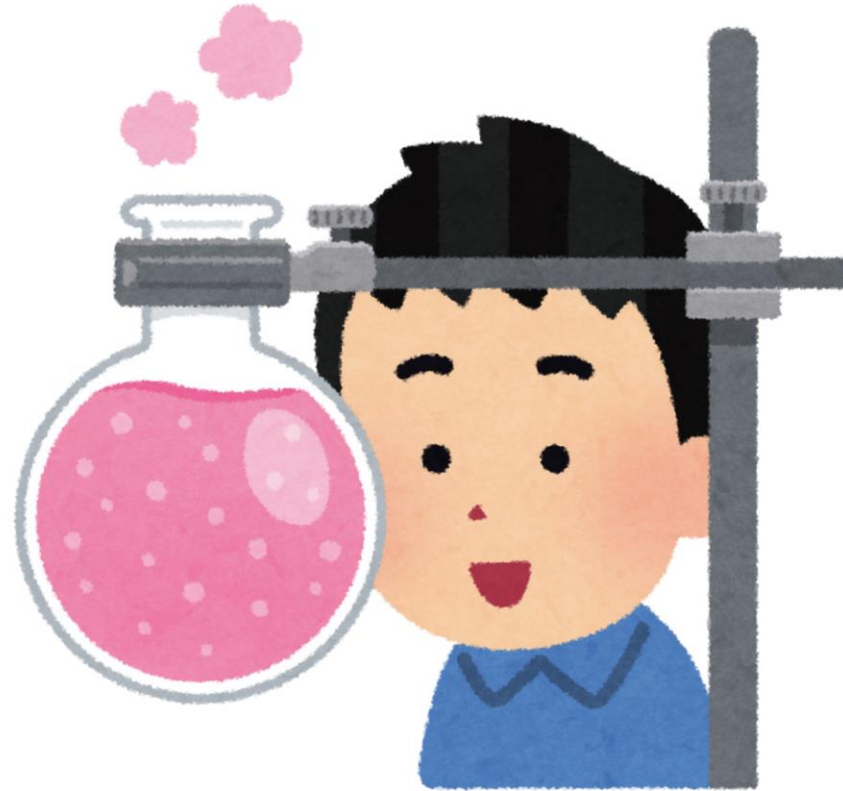

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to experiment

arbrofi

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to kick

cicio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to climb

dringo

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to drink

yfed

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to tidy (up)

tacluso

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to wait

aros

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to eat

bwyta

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to discuss

trafod

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Berfenwau	Verb-nouns
cerdded	<i>to walk</i>
rhedeg	<i>to run</i>
cweryla	<i>to quarrel</i>
chwarae	<i>to play</i>
darllen	<i>to read</i>
dawnsio	<i>to dance</i>
dringo	<i>to climb</i>
edrych	<i>to look</i>
eistedd	<i>to sit</i>
gweiddi	<i>to shout</i>
gwneud	<i>to do / to make</i>
gwrando	<i>to listen</i>
neidio	<i>to jump</i>
sgipio	<i>to skip</i>
siarad	<i>to talk</i>
tacluso	<i>to tidy up</i>

Berfenwau	Verb-nouns
sefyll	<i>to stand</i>
cymryd	<i>to take</i>
plygu	<i>to fold</i>
troi	<i>to turn</i>
agor	<i>to open</i>
rhoi	<i>to put</i>
dod / dŵad	<i>to come</i>
cymysgu	<i>to stir / to mix</i>
torri	<i>to cut</i>
bwyta	<i>to eat</i>
yfed	<i>to drink</i>
ysgrifennu	<i>to write</i>
peintio	<i>to paint</i>
arbrofi	<i>to experiment</i>
cicio	<i>to kick</i>
tecstio	<i>to text</i>

Ydych chi'n cofio?!

Do you remember?!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to read

darllen

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to dance

dawnsio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to quarrel

cweryla

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to shout

gweiddi

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to paint

peintio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to eat

bwyta

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to sing

canu

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to tidy (up)

tacluso

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to open

agor

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to skip

sgipio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to look

edrych

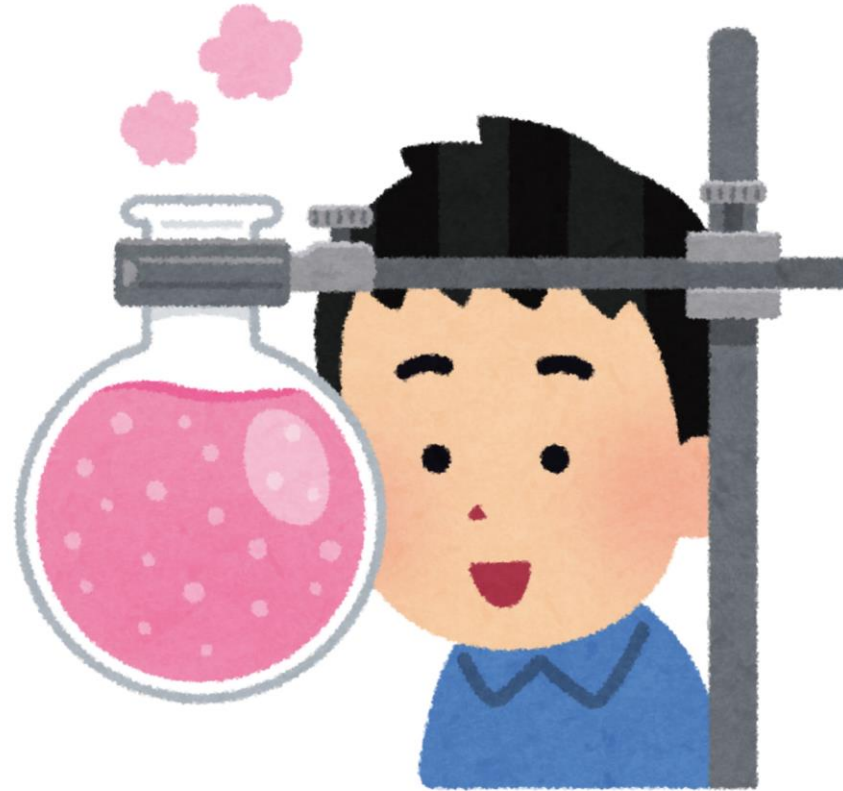

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to experiment

arbrofi

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to climb

dringo

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to stand

sefyll

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to listen

gwranddo

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to wait

aros

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to throw

taflu

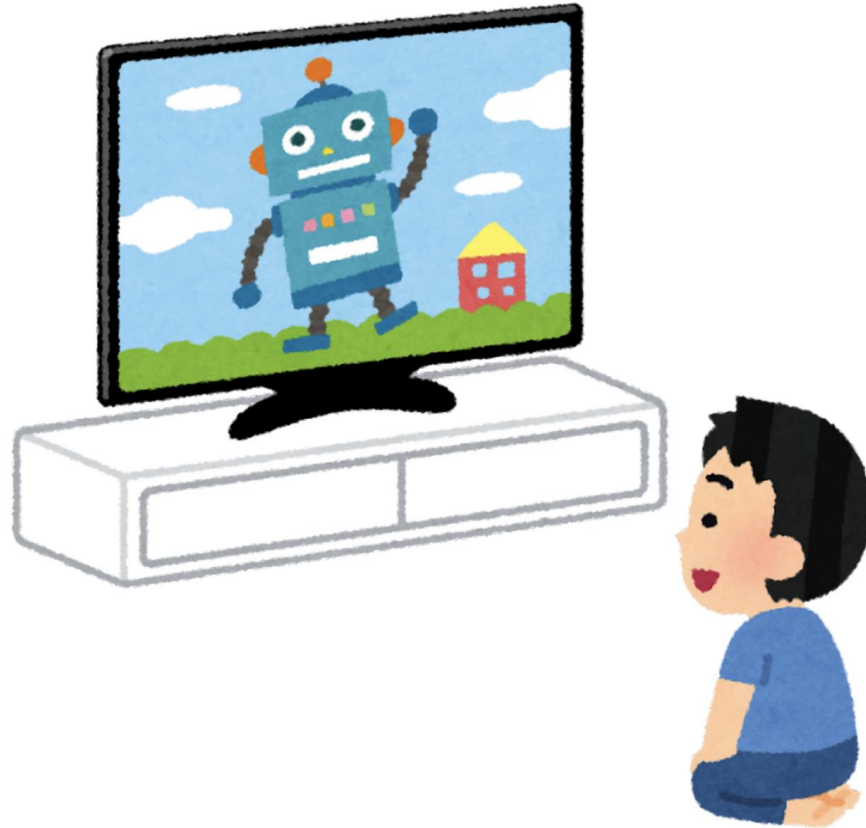

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to watch

gwylio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to speak

siarad

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to play

chwarae

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to run

rhedeg

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to sit

eistedd

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to kick

cicio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to jump

neidio

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to walk

cerdded

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to drink

yfed

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to write

ysgrifennu

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

to discuss

trafod

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Berfenwau	Verb-nouns
cerdded	<i>to walk</i>
rhedeg	<i>to run</i>
cweryla	<i>to quarrel</i>
chwarae	<i>to play</i>
darllen	<i>to read</i>
dawnsio	<i>to dance</i>
dringo	<i>to climb</i>
edrych	<i>to look</i>
eistedd	<i>to sit</i>
gweiddi	<i>to shout</i>
gwneud	<i>to do / to make</i>
gwrando	<i>to listen</i>
neidio	<i>to jump</i>
sgipio	<i>to skip</i>
siarad	<i>to talk</i>
tacluso	<i>to tidy up</i>

Berfenwau	Verb-nouns
sefyll	<i>to stand</i>
cymryd	<i>to take</i>
plygu	<i>to fold</i>
troi	<i>to turn</i>
agor	<i>to open</i>
rhoi	<i>to put</i>
dod / dŵad	<i>to come</i>
cymysgu	<i>to stir / to mix</i>
torri	<i>to cut</i>
bwyta	<i>to eat</i>
yfed	<i>to drink</i>
ysgrifennu	<i>to write</i>
peintio	<i>to paint</i>
arbrofi	<i>to experiment</i>
cicio	<i>to kick</i>
tecstio	<i>to text</i>

Dim...! No...!

No
talking!

Dim siarad!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Dim rhedeg!

No running!

Dim gweiddi!

No shouting!

Dim cicio!

No kicking!

Dim taflu!

No throwing!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Dim + Berfenw (*Verb-Noun*)

Dim	rhedeg bwyta gweiddi siarad cerdded canu	yn y	neuadd! (<i>hall</i>) dosbarth! (<i>classroom</i>) ffreutur! (<i>canteen</i>) gwasanaeth! (<i>assembly</i>)
------------	---	-------------	--

Dim = No

Dim + Berfenw

Dim

yn y dosbarth.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.
ar y coridor.

Dim + Berfenw

Dim

yn y dosbarth.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.
ar y coridor.

Dim + Berfenw

Dim

yn y dosbarth.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.
ar y coridor.

Dim + Berfenw

Dim yn y dosbarth.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.
ar y coridor.

Ydych chi'n cofio?!

Do you remember?!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Ydych chi'n cofio?!

No running in the canteen!

No shouting in the hall!

No singing!

No eating in class!

No talking in the library!

No drinking in assembly!

Atebion!

Dim rhedeg yn y ffreutur!

Dim gweiddi yn y neuadd!

Dim canu!

Dim bwyta yn y dosbarth!

Dim siarad yn y llyfrgell!

Dim yfed yn y gwasanaeth!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Rhaid...! *You must...!*

You
MUST
walk

Rhaid cerdded!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Rhaid sefyll!

You must stand (up)!

Rhaid tacluso!

You must tidy (up)!

Rhaid gwrando!

You must listen!

Rhaid eistedd!

You must sit (down)!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Rhaid + Berfenw

Rhaid	cerdded gwrando bwyta eistedd rhedeg tacluso edrych	yn y 'r <i>(the)</i> ar y <i>(on the)</i>	neuadd! <i>(hall)</i> dosbarth! <i>(classroom)</i> ffreutur! <i>(canteen)</i> gwasanaeth! <i>(assembly)</i> llyfrau! bwrdd gwyn. mat.
--------------	--	--	--

Rhaid = *You must*

Rhaid + Berfenw

Rhaid

yn y dosbarth.
yn y coridor.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.

Rhaid + Berfenw

Rhaid

yn y dosbarth.
yn y coridor.
yn y neuadd.
yn y llyfrgell.

Rhaid + Berfenw

Rhaid

yn y grwp (*group*).

yn y wers (*lesson*).

yn y neuadd (*hall*).

ar yr iard (*schoolyard*).

Ydych chi'n cofio?!

Do you remember?!

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Ydych chi'n cofio?!

You must listen carefully!

You must sing in assembly!

You must sit on the mat!

You must read the book!

You must tidy the class!

You must walk in the corridor!

Atebion!

Rhaid gwranddo'n ofalus!

Rhaid canu yn y gwasanaeth!

Rhaid eistedd ar y mat!

Rhaid darllen y llyfr!

Rhaid tacluso'r dosbarth!

Rhaid cerdded yn y coridor!

Rhowch gynnig arni! *Give it a go!*

Athro: **Dim rhedeg yn y coridor, blant!**

Plant: **lawn, Syr!**

Athro: **Caio, wyt ti'n gwrando? Dim rhedeg yn y coridor.**

Caio: **Sori, Syr!**

Athro: **Rhaid cerdded yn araf.**

Mrs Jones: **Dim sgipio yn y dosbarth plûs! Rhaid i cerdded.**

Nia: **Ond, Miss, rydw i'n hoffi sgipio.**

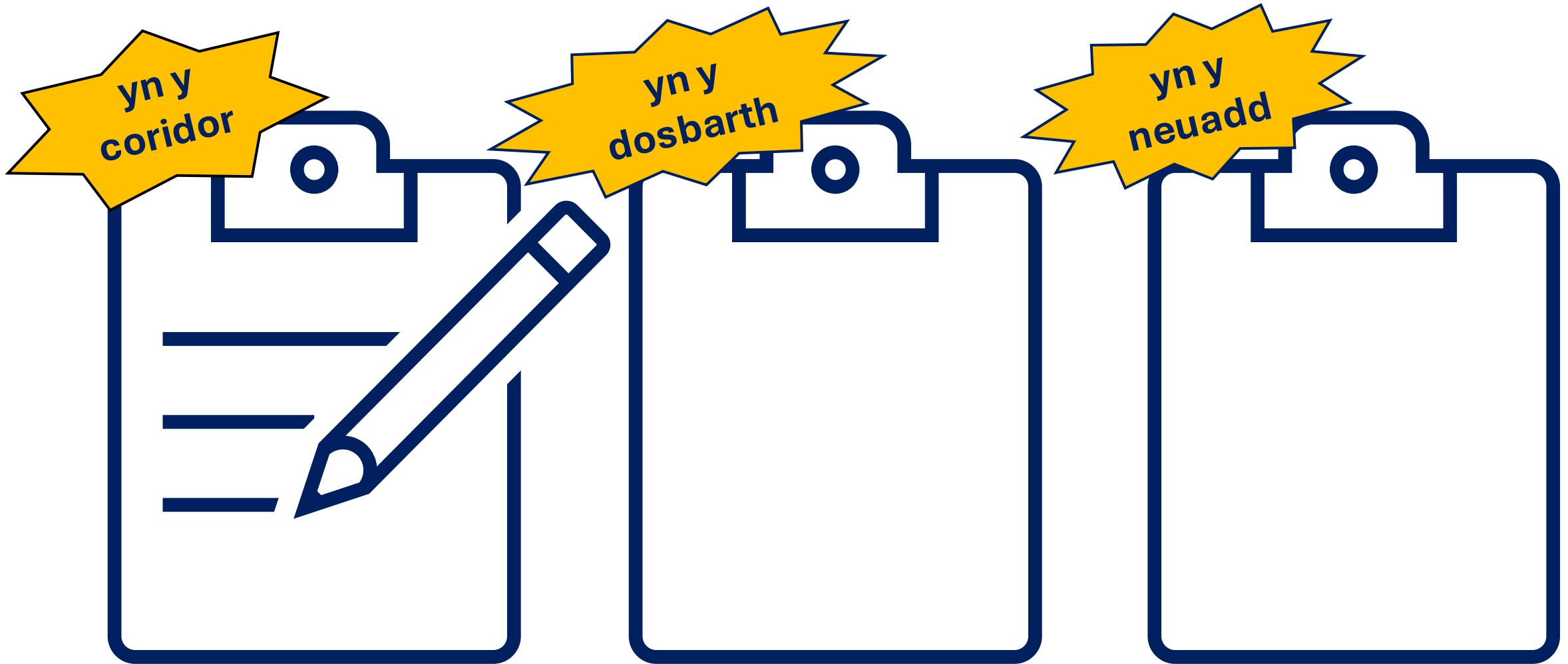
Mrs Jones: **Nia, dim sgipio yn y dosbarth. Rhaid gwrando.
Rhaid eistedd yn dawel!**

Nia: **Sori, Mrs Jones.**

Mrs Jones: **Diolch am wrando, Nia.**

Meddylwch am reolau addas i'w dilyn *Think of useful commands you could use*

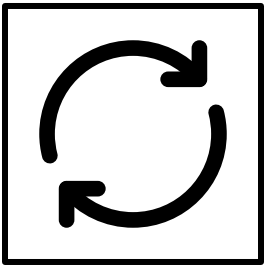
Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

Yr Athrofa
Centre for Education
Addysg i Gymru | Education for Wales

www.athrofa.cymru

Pa dechnegau caffael iaith a ddefnyddiwyd yn y ddarlith hon?

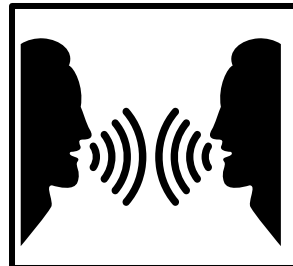
Which language acquisition techniques were used in this lecture?

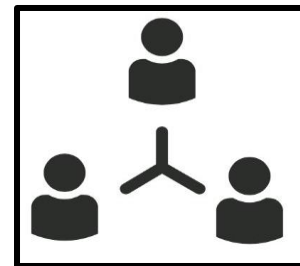
Drilio

Ymarfer ar lafar
(yn unigol)

Gwaith
pâr

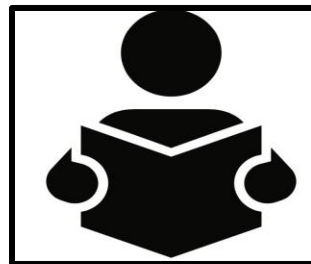
Gwaith
grŵp

Tasg wrando

Tasg
ysgrifennu

Tasg
ddarllen

Gwaith ar y
byrddau gwyn

Bendigedig, bawb!

Hwyl fawr!

